

Pred tremi leti smo člani Združenja slovenskih mirovnikov (ZSM) izvedli poučno in vsebinsko bogato potovanje po zahodnem Balkanu. Natančneje, obiskali smo institucije in organizacije, ki v tem delu Evrope skrbijo za mir, varnost in stabilnost. V ospredju našega zanimanja so bile mednarodne organizacije, kot so OVSE, EU in Nato, oziroma njihov prispevek v regiji. Zdi se nekako logično, da smo se potem, ko smo se prepričali o delovanju teh organizacij na terenu, odločili, da si ogledamo tudi, kje in kako nastajajo odločitve, pomembne ne samo za to regijo, temveč za celoten svet. In smo konec oktobra šli na pot.

Združenje slovenskih mirovnikov si v Sloveniji že več kot pet let prizadeva za širjenje znanja o mednarodnih misijah in operacijah (MOM). Lansko leto smo obeležili 20. obletnico sodelovanja Republike Slovenije (RS) v MOM. V ZSM-ju smo s pomočjo Morsa izdali tudi zbornik na to temo. Velik del sveta še zdaleč ni varen in stabilen kraj, kjer bi ljudje živeli človeka dostojno življenje v varnem in stabilnem okolju. Mi, Evropejci, smo ta svet dvakrat potegnili v morijo brez primere in se »uspele« v času prve in druge svetovne vojne (da o vseh vojnah pred tem niti ne govorimo) tako rekoč zdesetkati in uničiti velik del kulturne in civilizacijske dediščine. Spomin blede in ne zavedamo se dovolj, kako dragocena sta mir in varnost, saj te elementarne pravice uživamo predvsem zahvaljujoč EU in Natu že več kot 70 let. V Sloveniji nas niti naša vojna za samostojnost leta 1991 niti vojne, konflikti, napetosti, ki se v naši neposredni bližini kar nočejo končati, ne prepričajo, da bi varnost in mir postavili na čelo vseh dobrin, ki nam omogočajo relativno udobno in

dostojno življenje. In ker ne razumemo, da danes grožnja nista samo sovražnikov vojak in tank na naši meji, da so danes grožnje vse bolj kompleksne, skrite, bliskovite in ravno tako uničujoče, se pojavljajo populistična vprašanja kot: kaj nam bo Nato, saj nam nihče nič noče, kaj nam bo vojska, saj smo obdani samo s prijatelji, zakaj bi se naši vojaki, policisti in drugi sploh angažirali na Kosovu, v Afganistanu, Iraku, saj se nas težave tako daleč od naše dežele sploh ne tičejo. Tako razmišljanje nas vodi v vse slabšo pripravljenost, da se soočimo z novimi oblikami groženj, ki nas zagotovo ne bodo zaobšle (spomnimo se npr. migracijskega vala 2015), posledice pa bodo vse manj varnosti za vse in v končni fazi: naš način življenja, kot ga poznamo zadnjih 25 let in več, bo ogrožen.

Zato v ZSM-ju opozarjamo, promoviramo in zagovarjamo boljšo, močnejšo Slovensko vojsko, poskušamo motivirati javnost, da pozorneje spremlja tudi problematiko varnosti in obrambe ter vpliva na politiko, da resneje in odločneje rešuje

nakopičene težave s področja nacionalne varnosti v celoti. Znotraj tega pa je naše glavno poslanstvo, da pojasnujemo in podpiramo sodelovanje SV v MOM, ki jih OZN izvaja že od leta 1948 (UNTSO na bližnjem vzhodu), Nato od leta 1995 (IFOR v Bosni in Hercegovini) in EU od leta 2003 (EUFOR Concordia v Makedoniji). Podpiramo sodelovanje Slovenije v teh operacijah, tako s civilisti, policisti, vojaki kot tudi preprosto samo z materialnimi in finančnimi donacijami.

Slovenija je samostojna država. Verjetno si nas večina želi, da je tudi spoštovana in zupanja vredna članica mednarodne skupnosti. Leta 2003 smo se na najbolj demokratičen način odločili, da želimo poleg članstva v OZN in OVSE postati tudi člani EU in Nata, in to nam je 2004 tudi uspelo. S članstvom v naštetih organizacijah, ki se ukvarjajo tudi z varnostjo in stabilnostjo Evrope in sveta, smo si pridobili nekatere ugodnosti, potrjene so pridobitve naše samostojnosti, seveda pa moramo tudi sami prispevati k učinkovitosti delovanja teh

organizacij. Pri tem je treba poudariti, da nobena od naštetih organizacij ne zahteva od članic, da morajo vedno in povsod biti zraven, pričakujejo pa kredibilnost, razumevanje za skupno dobro, solidarnost in primerno angažiranost, o kateri pa vedno odloča vsaka država članica.

Zato ker v ZSM-ju verjamemo, da mora Slovenija več narediti za lastno varnost v okviru organizacij, katerih članica je, smo želeli z letošnjo strokovno ekskurzijo preveriti, kako na nas gledajo v Natu in EU in kako trenutno stanje varnosti v Evropi ocenjujejo nekatere najbolj izpostavljene institucije, ki to varnost zagotavljajo. Svoje potovanje smo tudi tokrat organizirali s pomočjo Slovenske vojske, ki nam je zagotovila podporo naših pripadnikov iz Mirnodobne strukture Slovenske vojske v tujini (MSSVT). Slovenska vojska namreč tako v EU kot Natu popolnjuje s svojimi pripadniki določena delovna mesta, s številom, primernim za našo velikost, in skladno z načrti popolnjevanja, ki jih te dve organizaciji imata. Pripadniki MSSVT so tudi v naših predstavništvih tako pri EU kot tudi pri Natu.

Na pot smo povabili tudi Slovensko društvo za mednarodne odnose (SDMO), ki združuje v glavnem upokojene veleposlanike in druge, ki so se in se še ukvarjajo z mednarodnimi odnosi. SDMO nam je tudi pomagalo navezati stike z našimi civilnimi predstavniki v Svetu Evrope, Evropskem parlamentu in na naših predstavništvih.

ULM, NOVO ZDRUŽENO POVELJSTVO NATA

V Ulmu, lepem bavarskem mestu, kjer obstaja vojaška trdnjava že vse od leta 1859, deluje mednarodno združeno poveljstvo (MN JHQ – Multinational Joint Headquarter), ki ga Nemčija že vrsto let daje na razpolago tako EU, Natu kot OZN. Poveljstvo je že bilo večkrat angažirano kot operativno poveljstvo za bojne skupine EU (OHQ EUBG) ali pa je zagotavljalo kader in usposabljanje poveljstva sil teh skupin (FCOM EUBG). Po vrhu Nata v Varšavi pa so se v zavezništvu odločili, da poleg drugih ukrepov zoperstavljanja ruskim intervencijam v Ukrajini in na Krimu proučijo tudi morebitne spremembe v Natovi poveljniški strukturi (NATO Command Structure). Letos spomladi so v Natu potrdili spre-

membe in Nemčija je za prihodnje združeno poveljstvo za podporo (JSEC – Joint Support and Enabling Command) ponudila lokacijo Ulm, kar je bilo v zavezništvu sprejeto. Tako danes v Ulmu še vedno deluje mednarodno poveljstvo pod poveljstvom nemškega generalpodpolkovnika Knappa in njegovega namestnika generalmajorja Fucskeja, ki prihaja iz Madžarske, kot tudi delovna skupina, ki je zadolžena za formiranje NATO JSEC. Oba generala s svojimi pomočniki sta nas sprejela in sodelovala v predstavitvah tako MN JHQ kot JSEC. Če smo potniki veliko vedeli o MN JHQ, pa je bil JSEC za nas nekaj novega. Poveljstvo naj bi zagotavljalo učinkovit in varen premik ljudi in tovara v Evropi. V preteklih letih je bilo namreč ugotovljeno, da velikih transportov vojakov in tovara ni preprosto premikati preko obstoječih suverenih držav, kljub sporazumom, ki jih imamo države članice Nata podpisane. Poenostavljeno povedano, gre za podporno poveljstvo, ki se bo ukvarjalo z »zaledjem« in bo skrbelo za učinkovitejšo podporo držav gostiteljic (HNS – Host Nation Support), neovirane in varne premike in zavarovanje zaledja.

V več kot uro in pol trajajoči razpravi so gostitelji pokazali izredno veliko volje in angažiranosti, da nam odgovarjajo, mi pa smo se trudili, da jih ne razočaramo s preprostimi vprašanji. Srečanje je minilo v pozitivnem vzdušju in po naši oceni v obojestransko zadovoljstvo.

SVET EVROPE IN EVROPSKI PARLAMENT V STRASBOURGU

Drugi dan našega potovanja je bil bolj »civilno« in politično obarvan. Že ob 8. uri zjutraj smo se srečali z g. Matjažem Grudnom, direktorjem direktorata za demokratično sodelovanje parlamentarne skupščine Sveta Evrope. G. Gruden nas je seznanil s Svetom Evrope, ki deluje že od leta 1949. Pojasnil je paralelnost razvoja z Evropsko unijo. Ključni dokument, ki pojasni srž delovanja sveta, je Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin iz leta 1950. Članice sveta so vse države Evrope razen Belorusije. Države imajo pri svetu svoja predstavništva na ravni veleposlanikov. Pomembne institucije, ki delujejo pod okriljem sveta, so Evropsko sodišče za človekove pravice, Beneška komisi-

ja, Odbor proti mučenju idr. Danes ima Svet Evrope približno 2300 zaposlenih in kar nekaj resnih izzivov, kot so članstvo Ruske federacije, ki ji je Svet odvzel glasovalne pravice zaradi vpletanja v Ukrajino in zasedbe Krima, položaj Turčije, predvsem zaradi kurdskega vprašanja, itd. Nedvomno pa je Svet Evrope s svojim sodiščem ena ključnih mednarodnih institucij, kjer ljudje, posamezniki iz vseh držav članic lahko poiščejo pravico, kadar so v lastnih državah po svojem prepričanju in izrabi vseh sodnih poti še vedno neustrezno obravnavani.

Iz Sveta Evrope smo pohiteli kakšnih deset minut daleč v Evropski parlament (EP), kjer nas je čakal evropski poslanec g. Lojze Peterle z g. Valterjem Mavričem, generalnim direktorjem Direktorata za prevajanje v EP-ju. Z njuno pomočjo smo si ogledali parlament, ki je v času zasedanja zaradi številnih obiskovalcev deloval kot kakšen čebelji panj. Bolj kot atmosfera in veličastna zgradba ob enem od številnih kanalov, ki se iztekajo v Ren, nas je pozitivno presenetila zelo sproščena razprava z g. Peterletom o aktualnem političnem dogajanju v Evropi in svetu. Razprava je zajela tako aktualni odhod Združenega kraljestva iz EU in posledice, ki jih brexit prinaša, kot delovanje EP-ja v zelo zahtevnih okoliščinah naraščanja evropskega skepticizma, rahljanja schengenskega območja, emigrantske problematike, pa tudi uveljavljanje sodbe arbitražnega sodišča glede naše južne meje. V EP-ju se že čuti mrzlica volitev naslednje leto, tako članov parlamenta kot tudi predsednika Evropske komisije. Naključje je hotelo, da smo se pozdravili tudi z g. Manfredom Webrom, zelo močnim kandidatom Evropske ljudske stranke za naslednjega predsednika Evropske komisije, na kratko pa smo poklepetali tudi z evropskim poslancem dr. Igorjem Šoltesom.

Na poti v Mons, ki je bil poleg Bruslja eden glavnih ciljev našega potovanja, smo se za kakšno urico ali dve ustavili tudi v Luxembourg, kjer smo si s pomočjo g. Mavriča in njegovih prijaznih sodelavk, ki že vrsto let delajo v prevajalski službi EP-ja, ogledali prvo dvorano Evropskega parlamenta, ki se ne uporablja več v te namene, in imeli vodeni ogled po glavnem mestu majhne, toda pomembne članice EU.

SHAPE V MONSU IN NATOV ŠTAB V BRUSLJU

Naslednji dan je bil v popolnosti posvečen Natu. V Monsu smo se najprej srečali z načelnikom štaba v Združenem poveljstvu za operacije (ACO – Allied Command Operations), nemškim generalom Marcusom Knieppom. Tretji človek v hierarhiji ACO-ja in glavni odgovorni za delovanje Vrhovnega štaba združenih sil v Evropi (SHAPE – Supreme Headquarter Allied Powers Europe) general Kniepp si je vzel skoraj celo uro za pogovor, ki je bil izjemno sproščen in odkrit. General je omenil svoje prioritete (ki so seveda tudi prioritete ACO-ja), kjer je na prvo mesto postavil skrb za vojske zavezništva, ki služijo v različnih MOM, poudaril pa je še izvajanje operacij, ki niso tako izpostavljene kot aktualne MOM, kot npr. izvajanje kontrole zračnega prostora (air policing), podpora Afriški uniji tako z znanjem kot s tehniko (prevozi) itd. Seveda se je dotaknil tudi pripravljenosti zavezništva v luči novih izzivov, ki so spremenili ravnovesje v Evropi. Izvajanje »živih« vaj s poudarkom na vajah v okviru kolektivne obrambe, ki so bile v zadnjem desetletju zelo redke, postaja prioriteta. Nato gradi tudi nove skupne zmogljivosti, kot je enota za globalno izvidništvo, ki je stacionirana na Siciliji. Zaradi dogajanja na vzhodnem krilu Nata bodo izvedene določene spremembe tudi v poveljniški in strukturi sil. Formirata se dve združeni poveljstvi, že omenjeni JSEC v Ulmu in novo poveljstvo za Atlantik, ki bo stacionirano v Norfolk. V Monsu se vzpostavlja še ena zelo pomembna zmogljivost, kibernetični operativni center (Cyber Operations Center). Če smo v preteklih letih veliko govorili o operacijah krizne-

ga odzivanja (CRO – Crises Response Operations), se od Varšavskega vrha 2016 vse vrtili okoli pojmov »projecting stability« in »deterrence« oziroma projiciranje stabilnosti in odvrčanje. Sledili sta še dve poučni in zelo kakovostni predavanji polkovnika Steinerja iz Švice (Švica ni članica Nata, z njim pa tesno sodeluje in pripadniki švicarske vojske popolnujejo na prostovoljni osnovi nekatere dolžnosti v Natovi strukturi), z direktorata za krizno planiranje, ki nas je seznanil z MOM, v katerih Nato trenutno sodeluje. Navedel je pomorsko operacijo »Sea Guardian« v Sredozemlju, operacijo »Resolute Support« v Afganistanu, skupni operacijski prostor Balkan (Balkan Joint Operations Area), kjer nameravajo v letu 2019 zmanjšati prisotnost zavezniških vojakov, pojasnil, kaj se dogaja z okrepljeno prednjo prisotnostjo v vzhodnih državah zavezništva, in poudaril, da bo Nato letos izvedel največje vaje v zadnjih desetih letih (Trident Juncture 18 na Norveškem, kjer sodeluje približno 50.000 zavezniških vojakov). Brigadni general Smith iz Kanade in podpolkovnik Nicolai Moller iz Danske pa sta nam podrobneje predstavila način delovanja zavezništva na vzhodnem oziroma južnem krilu Nata in pojasnila spremembe v vseh treh komponentah pripravljenih sil (NRF – NATO Response Force), s katerimi je zavezništvo občutno dvignilo pripravljenost za delovanje. Razložila sta nadaljevanje izvajanja okrepljene sprednje prisotnosti ter predstavila spremembe tako v Natovi poveljniški strukturi kot v strukturi sil.

Na poti v novi Natov štab (NATO HQ) v Bruslju smo se za kratek čas ustavili na prizorišču bitke pri Waterlooju in obudili spo-

min na leto 1815, ki je krepko spremenilo zemljevid Evrope.

Nova zgradba Nata v Bruslju impresionira. Odprta je šele nekaj mesecev in povsod »diši« po novem. Po ogledu, ki ga je vodil namestnik našega vojaškega predstavnika za Nato polkovnik Valter Vrečar, je sledila uro in pol trajajoča razprava, kateri podlaga so bile tri predstavitev Mednarodnega vojaškega štaba (IMS – Interantional Military Staff), ki ga je zastopal generalmajor Jan Toft, direktor divizije za varnostno sodelovanje v IMS. V razgovoru so nam bili posredovani zanimivi poudarki, kot npr., da je Nato predvsem politična organizacija, ki ima poleg vojaške izvršne moči tudi zelo uporabno in pomembno orodje v diplomaciji in dialogu. Seveda smo se dotaknili delitve skupnih bremen, predvsem financiranja oziroma koliko posamezne države odvajajo za obrambne izdatke, kar je po zadnjem vrhu v Bruslju zelo »vroča« tema. Za Nato so pomembni tudi odnosi s partnerji, v odnosih z Rusko federacijo pa po dolgem premoru in prekinitvi odnosov kaže na morebitno srečanje na politični ravni. Odnosi z EU so stabilni, obe strani pa si želita več poglobljenega sodelovanja, ki pa je ovirano s političnimi stališči posameznih držav na obeh straneh.

Sledilo je večurno srečanje z veleposlanikom Jelkom Kacinom, našim stalnim političnim predstavnikom v Severnoatlantskem svetu (NAC – North Atlantic Council), vodjem našega predstavništva pri Natu, in njegovi sodelavci. Pogovor je bil sproščen, odprt in zelo informativen. Beseda ni tekla samo o delovanju našega predstavništva, temveč tudi o perečih vprašanjih, kot npr. povečanje proračuna v RS za obrambne namene, razumevanje vloge Nata v Sloveniji, Slovenska vojska in njene naloge v zavezništvu, tako v MOM kot v ojačani prednji prisotnosti, in sodelovanje na skupnih vajah zavezništva. Zadržali smo se tudi pri vprašanju ustreznega seznanjanja javnosti v Sloveniji o svojem delovanju v Natu. Z veleposlanikom smo se strinjali, da je izredno pomembno, da poleg javnosti v Sloveniji več pozornosti in razumevanja za Nato v luči zagotavljanja varnosti tako v Evropi kot Sloveniji pokaže tudi domača politična elita. Člani združenja smo izrazili mnenje, da se pri nas premalo pozornosti posveča dogajanju v Natu, tudi zato, ker se politika ne želi izpostavljati s temami, ki so manj priljubljene v javnosti, naše predstavništvo pri Natu pa bi po našem mnenju moralo imeti »večjo težo« pri sprejemanju

političnih in strokovnih odločitev, povezanih z nacionalno varnostjo.

EVROPSKA UNIJA IN SKUPNA ZUNANJA IN VARNOSTNA POLITIKA

Naslednji dan je bil namenjen EU. V Stalnem predstavništvu RS pri EU (SPBR) smo se srečali z brigadirjem Davidom Humarjem, poveljnikom MSSVT-ja in vojaškim predstavnikom RS tako pri Natu kot EU, in tremi veleposlaniki RS, ki nas predstavljajo v različnih telesih EU. Brigadir Humar nam je jedrnat in nazorno prikazal delovanje obeh organizacij na področju varnosti in obrambe. Veleposlanik Janez Lenarčič, ki je tudi vodja SPBR-ja, nam je predstavil aktualno politično dogajanje v EU, kot so brexit in odprta vprašanja, povezana z njim, položaje RS glede aktualnih vprašanj in naše interese v EU, priprave na predsedovanje RS Svetu EU v drugi polovici 2021. Veleposlanica Tamara Weingerl Požar, ki RS zastopa v odboru, ki se v glavnem ukvarja z notranjimi politikami EU, nam je spregovorila o aktualnih vprašanjih s področja izobraževanja, skupnega trga, finančne unije ipd., kar v največji meri vpliva na življenje državljanov EU. Veleposlanik Marko Makovec, predstavnik RS v Politično-varnostnem odboru (PSC), pa nam je predvsem približal dogajanje na področju skupne varnostne in obrambne politike (CSDP – Common Security and Defence Policy), kjer EU izvaja niz MOM, dotaknil se je sodelovanja z Natom, pojasnil pojem PESCO (Permanent Structured Cooperation) in v katero smer želijo članice EU razvijati skupne vojaške zmogljivosti. Dotaknili smo se vprašanj in usode operacije Sofia (pomorska operacija EU v Sredozemlju, povezana z ilegalnimi migracijami) glede na stališča Italije, morebitnega formiranja stalnega strateškega vojaškega poveljstva EU po vzoru ACO-ja (SHAPE) in drugo.

Popoldne smo obiskali zgradbo EP-ja v Bruslju. Človek bi pričakoval, da bo relativno prazna glede na to, da je EP v tem času zasedal v Strasbourgu, ampak dejansko smo bili del tisočev obiskovalcev, ki so si hoteli ogledovat hram demokracije EU. Ko se pred EP-jem ozreš po trgu Schumann in vidiš vse te mogočne zgradbe EU, komisije, Sveta EU in EP-ja ter k temu prišteješ še vse okoliške ulice, kjer so v večini razni dislocirani oddelki EU in pa predstavništva držav, se zaveš, kako ogromen je politično-administrativni aparat, ki poganja EU. In se lahko upravičeno zamisliš. Nas pa je čakal še obisk

Vojaškega štaba EU (EUMS – Europe Union Military Staff), kjer nas je veleposlanik Iklody, direktor direktorata za krizno planiranje, ki je glavno telo za načrtovanje tako vojaških operacij kot civilnih misij, popeljal skozi obstoječe MOM EU. Pojasnil nam je vlogo relativno nove zmogljivosti v EUMS-u, tako imenovane vojaške zmogljivosti za planiranje in vodenje (MPCC – Military Planning and Conduct Capability), ki nekako nadomešča vojaški štab na operativni ravni za t. i. neizvršne operacije, kot jih EU izvaja v Maliju ali v Somaliji, kjer gre predvsem za usposabljanje. Izvršne (executive) operacije, kot je bila npr. pred leti v Čadu in Srednjejafriški republiki, pa bo še vedno vodilo eno od petih nacionalnih poveljstev, ki so jih članice delegirale za ta namen (kot npr. tisto v Ulmu, ki smo ga obiskali pred nekaj dnevi), ali pa v skladu aranžmaja Berlin plus Natovo poveljstvo v Monsu (ki je trenutno operativno poveljstvo operacije EU Althea v BiH). Predstavil je idejo, ki še ni usklajena, o formiranju vojaško-civilnega štaba EU na strateški ravni, predstavil razlike v pogledih Nemčije in Francije (slednja želi več vojaškega sodelovanja v EU in omenja tudi »evropsko vojsko«) na izgradnjo skupnih vojaških zmogljivosti, poudaril večje angažiranje komisije EU tudi pri vprašanjih varnosti (EU bo npr. vojaški mobilnosti v naslednjih letih namenila približno 6,5 milijarde evrov, kjer bo lahko za sredstva kandidirala tudi Slovenija, npr. z Luko Koper). Obiskali smo tudi EEAS (EU External Action Service), kjer sta nam polkovnik in podpolkovnik predstavila delo približno 5000 zaposlenih v tej službi EU (vodi jo ga. Mogerini) in kakšno vlogo med njimi ima tudi 200 vojaških oseb. Z vojaškega vidika sta osvetlila vlogo EUMS-a in predvsem MPCC-ja, katerega osnovno poslanstvo sta opredelila kot hitrejšo in učinkovitejšo odzivanje na posamezne varnostne izzive, ki bi morebiti zahtevali vojaško angažiranje izven prostora EU.

BRUNSSUM IN ZDRUŽENO POVELJSTVO NATA

Zadnja postaja na našem potovanju je bila v Brunssumu na Nizozemskem, kjer ima Nato eno od dveh združenih poveljstev (JFC – Joint Force Command). Doživeli smo zelo prisrčen in prijateljski sprejem. General Riccardo Marchio, poveljnik JFC-ja, in njegov namestnik generalpodpolkovnik Juan Campins sta si vzela skoraj uro časa za našo delegacijo, ki je z njima razpravljala o mnogih pomembnih vpra-

šanjih zavezništva in težiščih dela njunega poveljstva na severu in vzhodu. Medtem smo bili drugi deležni dveh predstavitev o NRF-ju in o operacijah, ki jim poveljuje njihovo poveljstvo, vključno z okrepljeno prednjo prisotnostjo. Bilo je zanimivo primerjati, kako o tem razmišljajo na operativni ravni, glede na to, da smo že razpolagali z informacijami z njihovega nadrejenega poveljstva v Monsu.

ZAKLJUČEK

Bilo je naporno, vendar uspešno. Bilo je raznovrstno in vsebinsko polno. Slovenija je članica vseh treh organizacij, ki smo jih obiskali. S pomočjo vseh smo bolj demokratična, verodostojna, prepoznavna, uspešna in ne nazadnje varnejša država. Varnost in v okviru nje obramba sta pomembni. Slovenija je pač tu, v Evropi, in si z njo deli dobro in slabo. Na žalost je svet ponovno razdeljen in Evropejci bomo to najbolj občutili. Slovenija ne more biti otok znotraj Evrope, ki se na področju varnosti, vsa brez izjeme (če odštejem Andoro, Liechtenstein, Vatikan in Belorusijo), povezuje s skupnim imenovalcem evropske civilizacije in demokracije. Pomembne vojaško nevtralne države, kot so npr. Švica, Švedska in Avstrija, nedvomno in dokazljivo tesno sodelujejo z Natom in so svojo usodo vezale na zavezništvo proti komer koli, ki bi obstoječo ureditev v Evropi poskušal nasilno spreminjati. Vse te vojaško nevtralne države prispevajo tudi v MOM, ki jih izvaja Nato. Globoko in nedvoumno sodelovanje teh držav z Natom je njihovo formalno nevtralnost postavilo pod vprašaj, še posebej skozi oči potencialnega nasprotnika. Nato ni usmerjen proti nikomur ali pa proti vsem, ki bi ogrozili članice zavezništva. Smo najmočnejše politično-vojaško zavezništvo na svetu, ki temelji na skupnih vrednotah, in dokler v te vrednote verjamemo, smo lahko samo tu in s tistimi, s katerimi »igramo v istem timu«. Kateri »položaj« znotraj tima si bomo izborili, pa je odvisno samo od nas samih. Na koncu bi se radi zahvalili Slovenski vojski, predvsem načelniku GŠSV generalmajorju Alanu Gederju in poveljniku MSSVT brigadirju Davidu Humarju ter njegovim ljudem za podporo, ki smo je bili deležni na svoji poti. Za mir v svetu.

Kontraadmiral (upokojeni) Renato Petrič, Združenje slovenskih mirovnikov